

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ УКРАИНЫ
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ

ЛЕКАРСТВА – ЧЕЛОВЕКУ

Современные проблемы создания,
исследования и апробации
лекарственных средств

*Материалы XXV Юбилейной научно-практической
конференция с международным участием*

19 марта 2008 года
г. Харьков

*Регистрационное удостоверение УкрИНТЭИ
№ 403 от 30 июля 2007 года*

Харьков
Издательство НФаУ
2008

ЩОДО РОЗВИТКУ ДОДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ

Бажора Ю.І., Волошина О.Б., Гончарук С.Ф., Дукова О.Р.
Одеський державний медичний університет, Одеса

Розвиток сімейної медицини нерозривно пов'язаний з удосконаленням системи освіти. За короткі терміни в Україні почалась підготовка сімейних лікарів, як на додипломному рівні, так і в інтернатурі. Слід підкреслити, що розвиток післядипломної освіти сьогодні здійснюється випереджальними темпами у порівнянні до додипломної.

На додипломному етапі сьогодні навчання здійснюється у різних вузах по-різному. Зокрема, в Одеському державному медичному університеті на додипломному етапі навчання сьогодні здійснюється у студентів на 4-му та 5-му курсах, у Львівському – на 6-му. Навчальних годин мало, а короткі цикли не дають змоги у повній мірі ознайомити студентів з особливостями первинної допомоги за умов загальної практики – сімейної медицини.

Особливості професії сімейного лікаря передбачають застосування інтегрованих знань та практичних навичок лікування та реабілітації хронічних хвороб, здійснення заходів невідкладної допомоги, профілактики найбільш поширених захворювань у всіх членів сім'ї незалежно від віку та клінічної проблеми.

Оволодіння практичними навичками вже необхідно здійснювати на до дипломного етапі, постійно удосконалюючи їх протягом навчання.

Слід зупинитись на деяких проблемах розвитку до дипломної освіти сімейних лікарів. Це, по-перше, відсутність загальноприйнятої концепції до дипломної освіти сімейних лікарів в Україні, і, як наслідок, відсутність єдиної програми навчання студентів. На наш погляд, програма повинна передбачати поступове оволодіння знаннями і навичками із загальної практики-сімейної медицини, починаючи з перших курсів, звертаючи увагу на необхідність оволодіння широким колом знань та навичок, акцентуючи увагу на синдромному підході до діагностики та лікування у первинній ланці охорони здоров'я.

По-друге, сучасна медична практика диктує необхідність базувати навчання на принципах доказової медицини. Тому у клінічне навчання сімейних лікарів необхідно включати результати сучасних рандомізованих досліджень.

І по-третє, організуючи додипломне навчання майбутніх сімейних лікарів, слід постійно акцентувати увагу на профілактичній

спрямованості роботи сімейного лікаря у попередженні таких розповсюджених хвороб сьогодення як артеріальна гіпертензія, ішемічна хвороба серця, туберкульоз, цукровий діабет тощо.

Таким чином, інтегрований підхід до розвитку системи додипломної освіти сімейних лікарів відповідає сучасним потребам – покращенню первинної медичної допомоги населенню в Україні і потребує подальшого удосконалення.

К ПРОБЛЕМЕ ИНТЕГРАЦИИ ПРЕПОДАВАНИЯ МЕДИКО-БИОЛОГИЧЕСКИХ И КЛИНИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН В МЕДИЦИНСКИХ ВУЗАХ

Бажора Ю.И., Гончарук С.Ф.

Одесский государственный медицинский университет, Одесса

Процесс обучения студентов в медицинских вузах основан на постепенном переходе от медико-биологических дисциплин к клиническим. Данный подход доказал свою эффективность на протяжении многих десятилетий, однако на наш взгляд, в последние годы утрачивает свою эффективность, в значительной степени из-за проблемы интегрированного изучения данных дисциплин. Проблема особенно отчетливо обозначилась в последние годы в связи с интенсификацией процесса накопления научных знаний в фундаментальных отраслях медицинской науки (медико-биологических).

Анализ типовых и рабочих программ медико-биологических дисциплин, преподающихся в медицинских вузах, показал, что авторы большинства из них пошли по пути механического увеличения объема учебного материала. К сожалению, данный подход в последнее десятилетие превалирует в отечественном образовании на всех уровнях – от начальной до высшей школы. В результате обучение студентов на первых курсах предусматривает изучение большого количества медико-биологических дисциплин (медицинская биология, химия и физика, анатомия, гистология, биохимия, фармакология и др.), на которых требуется заучивать колоссальные объемы информации, что вызывает у ряда студентов желание не полноценно усвоить учебный материал, а скорее завершить изучение модуля или дисциплины. Ситуация усугубляется наличием в программе значительного количества гуманитарных дисциплин, которые практически не связаны с медициной, а направлены на повышение общеобразовательного уровня. Такое построение учебного плана сопровождается отсутствием моти-

вации к доскональному освоению медико-биологических дисциплин, которые являются базисными в дальнейшей подготовке врача.

В то же время на старших курсах обучение фактически предусматривает изучение только клинических дисциплин, при этом подразумевается, что у всех студентов уже имеется достаточная теоретическая подготовка. Опыт работы со студентами старших курсов и врачами-интернами показывает, что некоторые из них недостаточно подготовлены по базовым медицинским дисциплинам, причем большинство осознает это и имеет желание восполнить пробелы в своей подготовке, однако учебная программа не предоставляет таких возможностей. Конечно, в рамках реформирования системы медицинского образования путем внедрения кредитно-модульной системы организации учебного процесса предусматривается ряд мер по упорядочению учебной нагрузки в виде элективных курсов, изучаемых по желанию студента, но опять же без учета тесной интеграции медико-биологических и клинических дисциплин. В связи с этим, решение данной проблемы видится во введении в учебный план с первых курсов сквозной системы обучения практическим навыкам, что бы позволило:

- подчеркнуть практическую направленность медико-биологических дисциплин;
- детализировать представление студентов о будущей врачебной деятельности;
- предварительно ориентировать их в выборе врачебной специальности;
- разнообразить и придать интерес процессу обучения.

Кроме этого, целесообразно пересмотреть методологию преподаванию медико-биологических дисциплин:

- не увеличивать объем программного материала, выделяя обязательный минимум;
- убрать из программы устаревшие данные;
- не заучивать то, что можно найти в справочниках.

В то же время, целесообразно в учебный план старших курсов ввести элективные циклы (при подготовке врачей-интернов предусмотреть разделы учебной программы) с углубленным изучением отдельных разделов медико-биологических дисциплин, которые бы предусматривали:

- максимальную ориентацию на конкретную врачебную специальность, по которой проходит подготовку врач-интерн или планирует получить студент;
- преподавание на качественно более высоком уровне (для практически подготовленных специалистов), учитывая последние на-

учные достижения мировой науки.

Изменение методологии преподавания медико-биологических дисциплин, введение сквозной системы обучения практическим навыкам с первого курса медицинских вузов и элективных циклов с углубленным изучением отдельных разделов медико-биологических дисциплин на старших курсах (разделов учебной программы подготовки врачей-интернов), будет способствовать повышению мотивации студентов и врачей-интернов к обучению и качества подготовки будущих врачей.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРОВІЗОРІВ-ІНТЕРНІВ З ПИТАНЬ УПРАВЛІННЯ І ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ НА КАФЕДРІ КЛІНІЧНОЇ ФАРМАЦІЇ, ФАРМАКОТЕРАПІЇ ТА УПРАВЛІННЯ І ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ

Білай І.М., Самура Б.Б., Райкова Т.С., Бушуєва І.В.,
Зарічна Т.П., Демченко В.О.

Запорізький державний медичний університет, Запоріжжя

Підготовка провізорів-інтернів фармацевтичного напрямку потребує систематичного пошуку нових шляхів оптимізації навчального процесу, освоєння і впровадження нових навчальних технологій, підвищення рівня педагогічної майстерності викладачів.

В зв'язку з цим особливо актуальним є підготовка провізорів – інтернів з питань управління і економіки фармації. Один із етапів оптимізації процесу навчання провізорів-інтернів на курсі управління і економіки фармації пов'язаний з переходом терміну навчання на очному циклі інтернатури на чотири місяці замість двох.

При розробці робочої програми та тематичних планів по управлінню та економіці фармації нами внесені зміни в кількість годин, віднесених на практичні та семінарські заняття, лекції та в тематику занять.

Тематичний план лекційних занять нараховує 8 годин, це чотири лекції, які повинні розкрити основні напрямки семінарських занять. З цією метою розроблені лекційні матеріали по темам правового регулювання навчання в інтернатурі, менеджмент в фармації та інші.

Робоча програма та тематичний план семінарських занять включають 32 теми трьох часових занять. При розробці тематики занять весь матеріал курсу був поділений на блоки.

Перший блок має назву „Правові аспекти фармацевтичної діяльності”. При формуванні першого блоку нами враховувалися актуа-

ния рынка мягких лекарственных средств	328
<i>Парфенов А.А., Джурко Ю.А., Шкроботько П.Ю., Фурса Н.С.</i> Сравнительное фармакохимическое изучение бурачника лекарственного, валерианы лекарственной и пустырника пятилопастного	333
<i>Рябоконт Ю.Ю.</i> Влияние иммунофану на динамику биохимических показателей та вміст інтерферону- γ у хворих на острый гепатит в, який перебігає на тлі реактивації EBV-інфекції	338
<i>Самура Б.А., Кравчун П.Г., Бабаджан В.Д., Фомина Г.П.</i> Применение физиотенза для терапии пациентов с артериальной гипертонии молодого возраста	342
<i>Самура Б.А., Самура Б.Б., Фомина Г.П., Савина М.В.</i> Эффективность амлодипина у больных с артериальной гипертонией и стадии ликвидации аварии на Чернобыльской АЭС	346
<i>Самура Б.А., Фомина Г.П., Савина М.В., Цубанова Н.А.</i> Эффективность индапамиды при фармакотерапии артериальной гипертонии	350
<i>Самура Б.Б.</i> Кардиоміопатія, що індукована антрациклінами: сучасні підходи до діагностики та лікування	355
<i>Таніна С.С., Карацуба Т.А.</i> Створення схем поліхіміотерапії із застосуванням фторпіримідину фторафуру у комбінації з препаратами різних механізмів дії в експерименті	362
<i>Тарасенко В.О., Давтян Л.Л., Серета П.І.</i> Визначення концентрацій діючих речовин у м'яких лікарських засобах для лікування запальних захворювань пародонту	367
<i>Торхова Т.В., Павловський О.І., Гураль Л.В., Здрайковська М.В.</i> Сучасні можливості лікування алкогольного абстинентного синдрому	371
<i>Филимонов Р.В., Филимонова И.В., Самура Б.Б.</i> Применение гипербарически оксигенированной минеральной воды «Поляна Квасова» в комплексной терапии больных с алкогольной болезнью печени	375
<i>Фурса Н.С., Парфенов А.А., Самура Б.А.</i> Обоснование использования бурачника лекарственного в медицине	381
<i>Харченко Ю.П., Шаповалова Г.А.</i> Эффективность комплексного лечения хворих на інфекційних мононуклеоз із застосуванням препарату "Флавозид"	383
<i>Цапко Є.О., Гриценко І.С., Самура Б.А., Ніколаєв В.О.</i> Синтез та біологічна активність похідних іміду (\pm)-камфорної кислоти з фрагментами хіназолін-4(3н)-ону та 1,2,3,4-тетрагідрохіназолін-4-ону	388
<i>Штриголь С.Ю., Мерзлікін Д.С., Гладух Є.В.</i> Фармакологічні дослідження гемостатичної дії вагінальних супозиторіїв з сукцифенатом	393
АСПЕКТЫ ПРЕПОДАВАНИЯ МЕДИКО-БИОЛОГИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ	398
Тезиси	398
<i>Асмолов А.К., Смоквин В.Д.</i> Интегрированное обучение интернов	398

пульмонологов-фтизиатров	398
<i>Бажора Ю.І., Волошина О.Б., Гончарук С.Ф., Дукова О.Р.</i> Щодо розвитку додипломної освіти сімейних лікарів	400
<i>Бажора Ю.І., Гончарук С.Ф.</i> К проблеме интеграции преподавания медико-биологических и клинических дисциплин в медицинских вузах ..	401
<i>Білай І.М., Самура Б.Б., Райкова Т.С., Бушуєва І.В., Зарічна Т.П., Демченко В.О.</i> Організація навчального процесу провізорів-інтернів з питань управління і економіки фармації на кафедрі клінічної фармації, фармакотерапії та управління і економіки фармації	403
<i>Воротынцев С.И., Голдовский Б.М., Курочкин Ю.Ф., Поталов С.А., Белай И.М., Ковалева О.В.</i> Компьютерные программы Skype для обучения на циклах повышения квалификации	404
<i>Гиріна О.М., Гаврисюк І.В., Горобець Н.М., Рудіченко В.М.</i> Фармакотерапевтичні препарати серед причин жовтяниці: деякі аспекти викладання при підготовці лікарів загальної практики – сімейної медицини ..	405
<i>Довженко І.А., Самура Б.А.</i> Використання навчальних схем при викладанні курсу фармакокінетики	407
<i>Заліська О.М., Парновський Б.Л., Майнич Ю.В., Коляч Т.С.</i> Фармакоэкономика та система післядипломної освіти провізорів в Україні	408
<i>Запорожан В.Н., Кресюн В.И., Бажора Ю.И., Чернецкая Е.В.</i> Стратегия качественной подготовки студентов по фундаментальным дисциплинам	410
<i>Зленко Е.Т., Опрышко В.И., Хомяк Н.В., Коваленко Е.Ю.</i> Освещение проблемы поиска новых лекарственных средств при преподавании курса фармакологии	412
<i>Золоторева Н.А., Ковалевская Л.А.</i> Лекция как необходимая прогрессивная форма организации и метод обучения	414
<i>Зубаренко К.А.</i> Планирование и организация самостоятельной работы студентов в системе ECTS	416
<i>Макаренко О.В., Подплетня О.А.</i> Эксперимент на практичному занятті з фармакології – необхідне?	418
<i>Мардашко О.О., Степанов Г.Ф.</i> Основні напрямки формування медико-біологічного підґрунтя клінічного мислення лікарів	419
<i>Райкова Т.С., Зарічна Т.П.</i> Інформаційні аспекти в навчанні провізорів-інтернів на курсі управління і економіки фармації	420
<i>Рудіченко В.М.</i> Аспекти викладання сучасних проблем фармакотерапії хронічного абдомінального болю при підготовці лікарів загальної практики – сімейної медицини	421
<i>Харченко Ю.П., Юрченко И.В., Шаповалова А.А.</i> К вопросу повышения эффективности обучения студентов на клинических кафедрах	423
Статті	424
<i>Белай И.М., Самура Б.А., Бушуєва И.В., Райкова Т.С., Заричная Т.П., Демченко В.О., Голдовский Б.М.</i> Практические аспекты проведения занятий в ..	424